

Obsah

Předmluva	11
1. Úvodem	15
1.1. Životní prostředí a škody na něm a jeho složkách	15
1.2. Vývoj právní úpravy vlastnictví složek životního prostředí a přírodních zdrojů	19
1.3. Právní odpovědnost v ochraně životního prostředí	22
1.4. Vznik a vývoj právní odpovědnosti za ztráty na životním prostředí	24
2. Mezinárodní úmluvy a komunitární právo upravující právní odpovědnost za ztráty na životním prostředí a jejich odraz v národních právních řádech	26
2.1. Luganská úmluva	27
2.1.1. Charakteristika a základní rozbor	27
2.1.2. Přínos Luganské úmluvy a její uplatňování	32
2.1.3. Vztah České republiky k Luganské úmluvě	35
2.2. Odpovědnost za škody na životním prostředí a komunitární právo EU	36
2.2.1. Zelená listina o nápravě škod na životním prostředí	36
3. Odpovědnost za ztráty na životním prostředí	41
3.1.1. Povinnosti subjektů ve vztahu k životnímu prostředí jako předpoklad vzniku odpovědnosti	42
3.1.2. Některá východiska a otázky pojmové	44
3.2. Škoda a uplatnění odpovědnosti za škodu při ztrátách na životním prostředí	48
3.2.1. Občanskoprávní odpovědnost za škodu	48

3.2.2.	Občanské právo a odpovědnost za škody na životním prostředí	51
3.2.3.	Subjektivní a objektivní odpovědnost ve vztahu ke škodě na životním prostředí	54
3.2.3.1.	Subjektivní odpovědnost	54
3.2.3.2.	Objektivní odpovědnost	56
3.2.4.	Kauzalita a důkazní břemeno	58
3.2.5.	Okolnosti vylučující protiprávnost v právu životního prostředí	60
3.2.6.	Standarty náprav a náhrad	62
3.2.7.	Limity rozsahu náhrady škody a náklady spojené s náhradou škody	65
3.2.8.	Odpovědné osoby	67
3.2.8.1.	Spoluodpovědnost více subjektů	70
3.2.8.2.	Posloupnost (hierarchie) povinných subjektů	71
3.2.8.3.	Soustředěná odpovědnost ředitelů a manažerů	75
3.2.9.	Subjekt oprávněný k uplatňování náhrady škody	77
3.2.10.	Procedurální podmínky uplatňování odpovědnosti za škody na životním prostředí	80
3.2.10.1.	Informovanost a účast veřejnosti	80
3.2.10.2.	Běh času, lhůty a jiná časová omezení	83
3.3.	Škoda a meze jejího uplatnění při nápravě ztrát na životním prostředí	87
3.4.	Ekologická újma	96
3.4.1.	Odlišnosti ekologické újmy od ostatních druhů škod	96
3.5.	Způsoby řešení odpovědnosti za ztráty na životním prostředí	98
3.5.1.	Speciální zákon o odpovědnosti za ztráty na životním prostředí	98
3.5.2.	Systém nápravných opatření k reparaci ztrát na životním prostředí	103
3.5.3.	Opatření orgánů státní správy a jejich využití k ochraně životního prostředí	104
3.6.	Shrnutí a závěry	114
4.	Právní problematika odpovědnosti za historické škody a staré zátěže životního prostředí	117
4.1.	Úvod	117
4.2.	Spoluúčast státu a principy řešení	118
4.3.	Problematika v postsocialistických zemích	119
4.4.	Řešení odpovědnosti za staré ekologické škody v ČR	121
4.5.	Závěry	124

5. Deliktní odpovědnost a její význam ve vztahu ke ztrátám na životním prostředí	126
5.1. Úvod	126
5.2. Správní právo a odpovědnost za ztráty na životním prostředí	127
5.3. Trestní právo a odpovědnost za ztráty na životním prostředí	131
5.4. Shrnutí a závěry	137
6. Úloha ekonomických nástrojů v odpovědnosti za ztráty na životním prostředí	139
6.1. Úvod	139
6.2. Poplatky, odvody a úplaty a jejich možnosti v substituci nápravy ekologické újmy	140
6.3. Fondy a povinné odvody do nich	143
6.4. Pojištění škod na životním prostředí	147
6.5. Finanční rezerva	157
6.6. Další prostředky (zálohový systém, daně apod.)	159
6.7. Porovnání, shrnutí, závěry	160
7. Závěrem	162
7.1. Shrnutí	162
7.2. Úvahy a doporučení de lege ferenda	166
7.3. Doslov	173
Odkazy a vysvětlivky	177
Poznámky a exkurzy	183
Zkratky a vysvětlivky cizích pojmů	191
Použitá a doporučená literatura a ostatní prameny	193
Summary	203
Zusammenfassung	207